

BIJSLUITER: INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

Alprazolam Hexal 0,25 mg, tabletten
Alprazolam Hexal 0,5 mg, tabletten
Alprazolam Hexal 1,0 mg, tabletten
alprazolam

Lees goed de hele bijsluiter voordat u dit geneesmiddel gaat gebruiken want er staat belangrijke informatie in voor u.

- Bewaar deze bijsluiter. Misschien heeft u hem later weer nodig.
- Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met uw arts of apotheker.
- Geef dit geneesmiddel niet door aan anderen, want het is alleen aan u voorgeschreven. Het kan schadelijk zijn voor anderen, ook al hebben zij dezelfde klachten als u.
- Krijgt u last van een van de bijwerkingen die in rubriek 4 staan? Of krijgt u een bijwerking die niet in deze bijsluiter staat? Neem dan contact op met uw arts of apotheker.

Inhoud van deze bijsluiter:

1. Wat is Alprazolam Hexal en waarvoor wordt dit middel gebruikt?
2. Wanneer mag u dit middel niet gebruiken of moet u er extra voorzichtig mee zijn?
3. Hoe gebruikt u dit middel?
4. Mogelijke bijwerkingen
5. Hoe bewaart u dit middel?
6. Inhoud van de verpakking en overige informatie

1. WAT IS ALPRAZOLAM HEXAL EN WAARVOOR WORDT DIT MIDDEL GEBRUIKT?

Dit middel is een kalmeringsmiddel en bevat de werkzame stof alprazolam. Het behoort tot een geneesmiddelengroep die benzodiazepines worden genoemd. Benzodiazepines beïnvloeden de chemische activiteit in de hersenen en bevorderen de slaap en verminderen de angst of zorgen.

Dit middel wordt gebruikt:

- voor de **behandeling van angst** die ernstig is, het functioneren verstoort of groot ongemak veroorzaakt.

Tabletten van dit middel mogen alleen gebruikt worden voor kortdurende behandeling van angst. De totale duur van de behandeling mag niet meer zijn dan 12 weken, inclusief een periode waarin de dosering geleidelijk wordt verminderd (dit heet de dosis "afbouwen").

2. WANNEER MAG U DIT MIDDEL NIET GEBRUIKEN OF MOET U ER EXTRA VOORZICHTIG MEE ZIJN?

Wanneer mag u dit middel niet gebruiken?

- U bent allergisch voor één van de stoffen in dit geneesmiddel. Deze stoffen kunt u vinden in rubriek 6. Of wanneer u in het verleden een allergische reactie heeft gehad op een andere benzodiazepine;
- U heeft een bepaalde vorm van ernstige spierzwakte (myasthenia gravis);
- U heeft een ernstige longziekte, bijv. bronchitis of emfyseem;
- U heeft slaapapneu, waardoor het ademen tijdens de slaap tijdelijk stopt;
- U heeft een ernstige leverziekte.

Wanneer moet u extra voorzichtig zijn met dit middel?

Neem contact op met uw arts of apotheker voordat u dit middel gebruikt.

- als u ooit een psychische ziekte heeft gehad waarvoor u in het ziekenhuis behandeld moest worden
- als u jonger bent dan 18 jaar
- als u problemen heeft met uw longen, nieren of lever
- als u in het verleden verslaafd bent geweest aan alcohol of drugs of het moeilijk vindt om te stoppen met het gebruik van medicijnen, alcohol of drugs. Uw arts zal u mogelijk extra hulp willen geven wanneer u moet stoppen met het gebruik van deze tabletten.
- als u merkt dat na enkele weken gebruik de werking van de tabletten minder wordt;
- als u last krijgt van verschijnselen die wijzen op een lichamelijke en geestelijke afhankelijkheid (verslaving) van alprazolam. Geestelijke afhankelijkheid merkt u aan het niet willen stoppen met het innemen van het geneesmiddel. Lichamelijke afhankelijkheid betekent dat bij het plotseling stoppen van de behandeling met dit geneesmiddel ontwenningsverschijnselen optreden (zie rubriek "Als u stopt met het gebruik van dit middel"). De kans op afhankelijkheid neemt toe bij hogere doseringen en een langere behandeling. Daarom moet de duur van de behandeling zo kort mogelijk zijn;
- als u last krijgt van geheugenverlies.
Dit gebeurt meestal enkele uren na inname van de tablet (zie rubriek 4 "Mogelijke bijwerkingen");
- als u last krijgt van psychische en tegenstrijdige reacties, zoals
 - angst
 - prikkelbaarheid
 - woedeaanvallen
 - nachtmerries
 - verergerde slapeloosheid
 - waarnemingen van dingen die er niet zijn (hallucinaties)
 - ernstige geestesziekte waarbij de controle over het eigen gedrag en handelen verstoord is (psychose)
 - onaangepast gedrag en andere gedragsstoornissen.Deze tegenstrijdige reacties komen vaker voor bij kinderen en oudere patiënten. Als zulke verschijnselen optreden, waarschuw dan uw arts, omdat de behandeling mogelijk moet worden gestopt.
- als u chronisch benauwd bent, moet u er op bedacht zijn dat dit middel deze benauwdheid kan verergeren;
- als u lijdt aan ernstige neerslachtigheid (depressie).
Dit middel kan soms een overdreven opgewekte stemming (manie) veroorzaken en soms een versterking van zelfmoordneigingen;
- als u een ernstige geestesziekte heeft waarbij de controle over het eigen gedrag en handelen verstoord is (psychose); dit middel is hiertegen niet effectief;
- als u een bepaalde vorm van plotseling verhoogde oogboldruk (nauwekamerhoek-glaucoom) heeft of wanneer u hier gevoelig voor bent.

Raadpleeg uw arts indien één van bovenstaande waarschuwingen op u van toepassing is, of dat in het verleden is geweest.

Gebruikt u nog andere geneesmiddelen?

Gebruikt u naast Alprazolam Hexal nog andere geneesmiddelen, of heeft u dat kort geleden gedaan, of bestaat de mogelijkheid dat u in de nabije toekomst andere geneesmiddelen gaat gebruiken? Vertel dat dan uw arts of apotheker. Dit geldt vooral voor de volgende middelen, omdat de werking van

Alprazolam Hexal of het andere geneesmiddel kan veranderen wanneer het tegelijkertijd met deze middelen ingenomen wordt:

Middelen die het versuffende effect van Alprazolam Hexal versterken:

- slaap- en kalmeringsmiddelen;
- antipsychotica, voor de behandeling van geestesziekten zoals schizofrenie (antipsychotica);
- middelen tegen ernstige neerslachtigheid (depressie);
- andere middelen voor de behandeling van angst of ernstige neerslachtigheid (depressie);
- bepaalde sterke pijnstillers (bijv. opiaten zoals morfine).
Deze pijnstillers kunnen ook het gevoel van welzijn (euforie) en het risico op afhankelijkheid versterken;
- middelen tegen vallende ziekte (anti-epileptica);
- middelen die gebruikt worden voor verdoving (anaesthetica); bepaalde middelen tegen allergie, de zogenaamde sederende antihistaminica.

Middelen die de werking van Alprazolam Hexal versterken door remming van de afbraak van alprazolam in de lever:

- nefazodon, fluvoxamine, fluoxetine, sertraline (bepaalde middelen tegen ernstige neerslachtigheid)
- cimetidine (middel tegen maagklachten)
- bepaalde middelen tegen AIDS (zogenaamde HIV proteaseremmers, bijv. ritonavir, saquinavir, indinavir)
- dextropropoxyfeen (middel tegen pijn)
- de orale anticonceptiepillen
- diltiazem (middel tegen hoge bloeddruk en hartklachten)
- bepaalde middelen tegen infectie (macrolide-antibiotica, waaronder erytromycine)
- bepaalde geneesmiddelen tegen schimmelinfecties, zoals ketoconazol en itraconazol.

Middelen die de werking van Alprazolam Hexal verminderen door de afbraak van alprazolam in de lever te stimuleren:

- carbamazepine of fenytoïne (middelen bij o.a. epilepsie)
- Sint Janskruid (kruidengeneesmiddel tegen depressie)
- rifampicine (middel tegen tuberculose).

Middelen waarvan de werking versterkt kan worden door Alprazolam Hexal:

- digoxine (middel bij hartfalen en hartritme stoornissen)
Vooral bij ouderen en bij het gebruik van doseringen van meer dan 1 mg Alprazolam Hexal per dag is de kans op een digoxinevergiftiging groter
- spierverslappers (bijv. pancuronium, atracurium)
De spierverslappende werking kan sterker zijn, vooral bij het begin van de behandeling met alprazolam
- imipramine en desipramine (bepaalde middelen tegen ernstige depressie)
- clozapine, een geneesmiddel gebruikt voor de behandeling van een ernstige geestesstoornis (psychose).
De kans op een ademhalings- en of hartstilstand kan groter zijn.

Waarop moet u letten met alcohol?

Het is belangrijk dat u geen alcohol drinkt zolang u dit middel gebruikt, omdat alcohol de effecten van dit middel versterkt.

Zwangerschap en borstvoeding

Bent u zwanger, denkt u zwanger te zijn, wilt u zwanger worden, of geeft u borstvoeding? Neem dan contact op met uw arts of apotheker voordat u dit geneesmiddel gebruikt.

Zwangerschap

Er zijn geen gegevens bekend van het gebruik van dit middel bij zwangere vrouwen. Gebruik dit middel niet als u zwanger bent of wilt worden, tenzij uw arts het strikt noodzakelijk acht. Observaties bij mensen hebben aangetoond dat de stof alprazolam schadelijk kan zijn voor het ongeboren kind. Indien u zwanger bent of wilt worden raadpleeg dan uw arts over de mogelijkheid om met de behandeling te stoppen.

Als u dit middel gebruikt tot aan de bevalling, vertel dit dan aan uw arts, omdat de pasgeboren baby mogelijk ontweningsverschijnselen heeft.

Borstvoeding

Er is een kans op effect op de baby. Daarom mag u tijdens de behandeling met dit middel geen borstvoeding geven.

Rijvaardigheid en het gebruik van machines

Dit middel kan bijwerkingen veroorzaken zoals

- slaperigheid,
- geheugenverlies,
- spierverslapping en
- afgenomen concentratie.

Daardoor kan uw reactievermogen nadelig worden beïnvloed, vooral als u niet lang genoeg heeft geslapen. Deze effecten worden versterkt als u alcohol gebruikt. Tijdens de behandeling met dit middel mag u niet aan het verkeer deelnemen of machines bedienen.

Alprazolam Hexal bevat lactose

Als uw arts u heeft verteld dat u bepaalde suikers niet verdraagt, neem dan contact op met uw arts voordat u dit geneesmiddel gaat gebruiken.

3. HOE GEBRUIKT U DIT MIDDEL?

Gebruik dit geneesmiddel altijd precies zoals uw arts of apotheker u dat heeft verteld. Twijfelt u over het juiste gebruik? Neem dan contact op met uw arts of apotheker.

Volwassenen

- Startdosering: 0,25-0,5 mg, drie maal per dag.
- Bij onvoldoende effect kan de dosering door uw arts worden verhoogd tot maximaal 3 mg per dag (= 24 uur), verdeeld over meerdere giften.

Ouderen, verzwakte patiënten en patiënten met nier- en/of lichte leverstoornissen

- Startdosering: 0,25 mg twee tot drie maal per dag (= 24 uur).
- Bij onvoldoende effect kan de dosering door uw arts worden verhoogd tot maximaal 0,75 mg per dag (= 24 uur), verdeeld over meerdere giften.

Bij oudere patiënten blijft het geneesmiddel langer in het lichaam en is er een verhoogde gevoeligheid.

Dit middel is bedoeld voor oraal gebruik. De tabletten dienen iedere dag op dezelfde tijd ingenomen te worden, met een glas water. De tabletten kunnen onafhankelijk van de maaltijd ingenomen worden.

Dit middel wordt niet aanbevolen voor patiënten met een ernstig verminderde leverfunctie. Zie rubriek 2.

Gebruik bij kinderen en jongeren tot 18 jaar

Dit middel wordt niet aanbevolen voor gebruik bij kinderen en jongeren tot 18 jaar.

Duur van de behandeling

De behandeling dient zo kort mogelijk te zijn. Dit betekent dat u dit middel normaal gesproken niet langer dan 8 tot 12 weken krijgt, waaronder de afbouwperiode. In bepaalde gevallen kan uw arts besluiten de duur van de behandeling te verlengen. Een behandeling met dit middel mag niet langer dan 12 weken duren als uw arts uw toestand niet opnieuw bekeken heeft. Dit is omdat het gebruik van benzodiazepines kan leiden tot psychische en lichamelijke afhankelijkheid. De kans op afhankelijkheid hangt samen met de dosering en duur van de behandeling; maar is ook groter bij patiënten met een geschiedenis van alcohol- of drugsmisbruik. Raadpleeg uw arts als u zich hier zorgen over maakt.

Heeft u te veel van dit middel gebruikt?

Neem onmiddellijk contact op met uw arts of apotheker als dit gebeurt. Verschijnselen van een overdosering kunnen zijn:

- slaperigheid,
- verwardheid en
- slaapzucht (lethargie).

Bij een ernstige overdosering kunnen de verschijnselen coördinatieproblemen zijn, bijvoorbeeld:

- dronkemansgang
- verlaagde spierspanning
- verlaagde bloeddruk
- onderdrukking van de ademhaling
- in zeldzame gevallen coma
- zeer zelden is er een dodelijke afloop.

Bent u vergeten dit middel te gebruiken?

Als u vergeten bent een dosering in te nemen, kunt u dit alsnog doen, tenzij het bijna tijd is voor uw volgende dosering. Volg in dit geval het normale doseringsschema.

Neem geen dubbele dosis om een vergeten dosis in te halen.

Als u stopt met het gebruik van dit middel

Als u plotseling stopt met het gebruik van dit middel, kunnen direct na het stoppen of enkele dagen later ontwenningssverschijnselen optreden, zoals stemmingswisselingen, slapeloosheid en rusteloosheid. De kans hierop is groter als de dosering te snel verminderd wordt of als de behandeling plotseling gestopt wordt.

Het wordt daarom afgeraden om plotseling te stoppen met het gebruik van dit geneesmiddel. Uw arts zal de dosering geleidelijk aan verminderen. Dit moet gedaan worden door de dosering om de drie dagen te verlagen met maximaal 0,5 mg. Soms is het nodig dat de dosis nog langzamer wordt verlaagd.

Heeft u nog andere vragen over het gebruik van dit geneesmiddel? Neem dan contact op met uw arts of apotheker.

4. MOGELIJKE BIJWERKINGEN

Zoals elk geneesmiddelen kan ook dit geneesmiddel bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken.

Redenen om de behandeling met dit geneesmiddel onmiddellijk te stoppen

Indien u een van deze verschijnselen krijgt, neem dan onmiddellijk contact op met uw arts omdat de behandeling dient te worden gestaakt. U arts zal u adviseren op welke wijze de behandeling moet worden gestopt.

- Zeer incidenteel kan de behandeling met dit middel serieuze gedrags- of psychische effecten veroorzaken, bijvoorbeeld agitatie (opwinding, onrust), rusteloosheid, agressiviteit, prikkelbaarheid, hevige woede, waandenkbeelden (dingen zien, voelen of horen die er niet zijn), nachtmerries en hallucinaties (dingen zien of horen die er niet zijn, terwijl u wakker bent) of ander ongepast gedrag.
- Plotseling piepende ademhaling, slik- of ademmoeilijkheden, gezwollen oogleden, gezicht of lippen, huiduitslag of jeuk (vooral over het hele lichaam)

Redenen om onmiddellijk contact met uw arts op te nemen

Vertel het uw arts onmiddellijk indien u de volgende verschijnselen krijgt, daar het nodig kan zijn om uw dosering of behandeling te veranderen:

- Geheugenverlies (amnesie)
- Geel worden van de huid en het oogwit (geelzucht).

Afhankelijkheid en ontwenningverschijnselen

- Het is mogelijk om afhankelijk te worden van geneesmiddelen zoals dit middel omdat door het gebruik van deze tabletten de waarschijnlijkheid van het krijgen van ontwenningverschijnselen wordt verhoogd indien u stopt met de behandeling.
- Ontwenningverschijnselen komen vaker voor indien u:
 - plotseling stopt met de behandeling
 - hoge doses hebt ingenomen
 - dit geneesmiddel lang heeft gebruikt
 - een verleden van alcohol- of medicijnmisbruik heeft.

Dit kan verschijnselen veroorzaken zoals hoofdpijn, spierpijn, extreme bezorgdheid, spanning, rusteloosheid, verwardheid, stemmingswisselingen, slaapmoeilijkheden en geïrriteerdheid.

In ernstige gevallen van ontwenning kunt u ook de volgende verschijnselen krijgen: nausea (misselijkheid), overgeven, zweten, maagkrampen, spierkrampen, een gevoel van onwerkelijkheid of isolement (zich los van de omgeving voelen), ongewoon gevoelig zijn voor geluid, licht of lichamelijk contact, verdoofdheid en tinteling van de voeten en handen, hallucinaties (dingen zien of horen die er niet zijn, terwijl u wakker bent), onvrijwillig beven (tremor) of epileptische aanvallen.

Andere bijwerkingen die kunnen voorkomen zijn:

Zeer vaak, komen voor bij meer dan 1 op de 10 gebruikers:

- Depressie
- Slaperigheid en sufheid.
- Trekkerige, ongecoördineerde bewegingen

- Geheugenstoornis (niet in staat zijn stukjes informatie te onthouden)
- Onduidelijk praten
- Duizeligheid en licht gevoel in het hoofd
- Hoofdpijnen
- Verstopping (constipatie)
- Droge mond
- Vermoeidheid
- Prikkelbaarheid.

Vaak, komen voor bij minder dan 1 op de 10 gebruikers:

- Verlies van eetlust
- Verwardheid en desoriëntatie
- Meer zin in seks (mannen en vrouwen) en erectiestoornissen
- Nervositeit of angstig- of opgewonden voelen
- Slapeloosheid (niet in staat zijn te slapen of verstoorde slaap)
- Evenwichtsstoornissen en coördinatieproblemen (lijkend op dronken voelen) vooral overdag
- Verlies van alertheid of concentratie
- Niet in staat zijn wakker te blijven, lui voelen
- Schokken en trillen
- Dubbel of wazig zicht
- Misselijkheid
- Huidreacties
- Verandering van uw gewicht.

Soms, komen voor bij minder dan 1 op de 100 gebruikers:

- Overdreven opgewekt of opgewonden voelen hetgeen zich uit in ongewoon gedrag
- Hallucinaties (dingen zien of horen die er niet zijn)
- Zich opgewonden of boos voelen
- Incontinentie (het niet kunnen ophouden van urine)
- Krampachtige pijn in de lage rug en dijen, die zouden kunnen wijzen op onregelmatige menstruatie
- Spierspasmen of spierzwakte.

Niet bekend, kan met de beschikbare gegevens niet worden bepaald:

- Bij vrouwen, onregelmatige menstruatie of overproductie van prolactine (het hormoon dat de melkproductie stimuleert)
- Vijandig of agressief voelen
- Abnormale gedachten
- Draaijerige, ongecoördineerde bewegingen
- Hyperactief zijn
- Maagstoornissen
- Problemen met de leverfunctie (dit is te zien in bloedtesten), leverontsteking (hepatitis)
- Verstoorde balans van het autonome zenuwstelsel. Symptomen kunnen inhouden: snelle hartslag en onstabiele bloeddruk (duizelig voelen, licht gevoel in het hoofd of flauwvallen)
- Ernstige allergische reacties die zwelling van het gezicht of de keel veroorzaken
- Zwelling van de enkels, voeten of vingers
- Huidreacties veroorzaakt door gevoeligheid voor zonlicht
- Moeite met plassen of problemen met de controle over de blaas
- Toegenomen druk in de ogen, wat effect kan hebben op uw zicht.

Het melden van bijwerkingen

Krijgt u last van bijwerkingen, neem dan contact op met uw arts of apotheker. Dit geldt ook voor mogelijke bijwerkingen die niet in deze bijsluiter staan. U kunt bijwerkingen ook rechtstreeks melden via het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb, website: www.lareb.nl. Door bijwerkingen te melden, kunt u ons helpen meer informatie te verkrijgen over de veiligheid van dit geneesmiddel.

5. HOE BEWAART U DIT MIDDEL?

Buiten het zicht en bereik van kinderen houden.

Gebruik dit geneesmiddel niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum. Die is te vinden op de blisterverpakking en de doos na "Exp.:". Daar staat een maand en een jaar. De laatste dag van die maand is de uiterste houdbaarheidsdatum.

Bewaren beneden 25°C.

De blisterverpakking in de buitenverpakking bewaren ter bescherming tegen licht.

Spoel geneesmiddelen niet door de gootsteen of de WC en gooi ze niet in de vuilnisbak. Vraag uw apotheker wat u met geneesmiddelen moet doen die u niet meer gebruikt. Ze worden dan op een verantwoorde manier vernietigd en komen niet in het milieu terecht.

6. INHOUD VAN DE VERPAKKING EN OVERIGE INFORMATIE

Welke stoffen zitten er in dit middel?

- De werkzame stof in dit middel is: alprazolam.
Elke 0,25 mg tablet bevat 0,25 mg alprazolam.
Elke 0,5 mg tablet bevat 0,5 mg alprazolam.
Elke 1,0 mg tablet bevat 1,0 mg alprazolam.
- De andere stoffen in dit middel zijn: natriumdocusaat, natriumbenzoaat (E211), gepregelatineerd zetmeel, cellulose, microkristallijne cellulose (E460), lactose monohydraat, magnesiumstearaat (E572), colloïdaal watervrij siliciumdioxide (E551), erythrosine-aluminiumlak (E127) (alleen de 0,5 mg), indigotine blauw (E132) (alleen de 1 mg).

Hoe ziet Alprazolam Hexal eruit en hoeveel zit er in een verpakking?

Alprazolam Hexal 0,25 mg:

Witte, langwerpige tablet met een breukstreep en de opdruk "APZM 0,25"

De tablet kan in gelijke helften verdeeld worden.

Alprazolam Hexal 0,5 mg:

Roze, langwerpige tablet met een breukstreep en de opdruk "APZM 0,5"

De tablet kan in gelijke helften verdeeld worden.

Alprazolam Hexal 1 mg:

Lichtblauwe, langwerpige tablet met een breukstreep en de opdruk "APZM 1"

De tablet kan in gelijke helften verdeeld worden.

De tabletten zijn per 10, 20, 30, 40, 50, 60 of 100 verpakt in doordrukstrips in een kartonnen doosje.

Niet alle genoemde verpakkingsgrootten worden in de handel gebracht.

Houder van de vergunning voor het in de handel brengen en fabrikant

Houder van de vergunning voor het in de handel brengen

Hexal AG
Industriestrasse 25
83607 Holzkirchen
Duitsland

Fabrikant

Lek Pharmaceuticals d.d.
Trimlini 2D
9220 Lendava
Slovenië

Lek Pharmaceuticals d.d.
Verovškova 57
1526 Ljubljana
Slovenië

Salutas Pharma GmbH
Otto-von-Guericke Allee 1
39179 Barleben
Duitsland

Salutas Pharma GmbH
Dieselstrasse 5
70839 Gerlingen
Duitsland

Dragenopharm Apotheker Püschl GmbH
Göllstrasse 1
84529 Tittmoning
Duitsland

In het register ingeschreven onder:

RVG 100489, Alprazolam Hexal 0,25 mg, tabletten
RVG 100513, Alprazolam Hexal 0,5 mg, tabletten
RVG 100515, Alprazolam Hexal 1,0 mg, tabletten

Dit geneesmiddel is geregistreerd in de lidstaten van de EEA onder de volgende namen:

Nederland	Alprazolam Hexal 0,25 mg, tabletten Alprazolam Hexal 0,5 mg, tabletten Alprazolam Hexal 1,0 mg, tabletten
Duitsland	Alprazolam Sandoz 1 mg Tabletten
Denemarken	Alprazolam "Sandoz"
Frankrijk	ALPRAZOLAM GNR 0,25 mg, comprimé sécable ALPRAZOLAM GNR 0,50 mg, comprimé sécable ALPRAZOLAM GNR 1 mg, comprimé sécable
Hongarije	Alprazolam Sandoz 0,25 mg tableta Alprazolam Sandoz 0,5 mg tableta

Zweden Alprazolam Sandoz 1 mg tabletta
Alprazolam Sandoz 0,25 mg tabletter
Alprazolam Sandoz 0,50 mg tabletter
Alprazolam Sandoz 1 mg tabletter

Deze bijsluiter is voor het laatst goedgekeurd in februari 2016